

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVII KONFERENCIJA

Vilnius, 2025 m. gegužės 16 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF Mokslo ir inovacijų
skyriaus Studentų mokslinės veiklos
koordinatore Urtė ŽAKARYTĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2025

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Jaun. m. d. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
lekt. gyd. Karolina Žvirblytė-Skrebutėnienė

prof. dr. Pranas Šerpytis
lekt. Artūras Mackevičius
dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
jaun. asist. Andrius Žučėnka
Doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas

doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Andrius Bleizgys
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Asist. dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitas Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Ugnė Šilinskaitė
Austėja Zubauskaitė
Aida Kuznecovaitė
Milda Kančytė
Milvydė Marija Tamutytė
Renatas Kedikas
Fausta Timinskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gailė Mikalauskaitė
Gabrielius Leščinskas
Damian Luka Mialkowskyj
Radvilas Jančiauskas
Maksim Čistov
Ugnė Mickutė
Lina Bludžiutė
Augustė Melaikaitė

Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Raminta Kasteckaitė
Ernestas Gulbickis
Edgaras Zaboras
Benas Matuzevičius
Sylvia Rogoža
Rūta Valiukevičiūtė
Agnė Vasiulytė
Agata Bruzgul
Valentinas Kūgis
Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas
Matas Kuncė
Gintė Grubliauskaitė
Milda Černytė

Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Patricija Griškaitė
Povilas Jurgutavičius
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Augustinas Stasiūnas
Alicija Šavareikaitė
Odeta Aliukonytė
Milda Eleonora Gričiūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišk Bogdzevič
Rokas Dastikas

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2025

© Vilniaus universitetas, 2025

KRAUJO DONORYSTĖ – KAIP PASKATINTI ŽMONES AUKOTI KRAUJĄ?

Autorius. Mantas PETRUSEVIČIUS, IV kursas.

Vadovas. Doc. Donatas AUSTYS, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Sveikatos mokslų instituto Visuomenės sveikatos katedra.

Tikslas. Atsižvelgiant į socialinius ir demografinius veiksnius įvertinti veiksnius, skatinančius kraujo donorystę.

Metodika. Atlikta anoniminė elektroninė anketinė apklausa. Duomenys rinkti 2025 m. vasario–kovo mėnesiais. Kvietimas dalyvauti tyrime platintas Santaros klinikų kraujo centro socialinių tinklų paskyroje. Tyrimo anketą sudarė klausimai apie socialinius ir demografinius veiksnius, žinias apie kraujo donorystę, motyvuojančius ir demotyvuojančius veiksnius. Šiame pranešime pristatoma respondentų pasiskirstymo analizė atsakant į klausimus apie motyvuojančius veiksnius pagal socialines ir demografines charakteristikas. Statistinė analizė atlikta „R Commander“ programoje. Taikant chi-kvadrato testą.

Rezultatai. Tyrime dalyvavo 238 suaugę asmenys, bent kartą aukoję kraują Santarų klinikų kraujo centre. Daugumą (99%) kraujo donorų kaip motyvuojantį veiksnį nurodė norą padėti kitiems, 62% – aktyvius kvietimus aukoti kraują, 42% – artimųjų įtaką, 39% – apdovanojimus už didelį donorystės procedūrų skaičių, 86% – kraujo centro darbuotojų draugiškumą, 66% – kraujo komponentų ištyrimą, 31% – materialines dovanas, 63% – patogią kraujo centro vietą mieste. Kraujo centro lokacija mieste dažniau buvo svarbi moterims (72,9% prieš 53,2%, $p=0,002$), dirbantiems asmenims – kraujo centro darbuotojų draugiškumas (89,6% prieš 73,0% $p=0,006$), turintiems aukštąjį išsilavinimą – noras padėti kitiems ir apdovanojimai už didelį donacijų skaičių (atitinkamai 100,0% prieš 96,5% ir 42,5% prieš 28,1%, $p<0,050$), didmiesčiuose gyvenantiems – kraujo komponentų ištyrimas (63,2% prieš 85,3% $p=0,012$), jaunesniems asmenims – artimųjų įtaka ir materialinės dovanos (atitinkamai 48,0% prieš 35,7% ir 38,2% prieš 23,5%, $p<0,050$). Ryšys tarp kitų nagrinėtų motyvuojančių ir socialinių demografinių veiksnių nenustatytas ($p>0,050$).

Išvados. Kraujo donorystę labiausiai skatina altruistiniai motyvai, tačiau taip pat svarbus ir kraujo centro darbuotojų draugiškumas, patogi centro lokacija, materialinės dovanos, kraujo komponentų ištyrimas, įvairūs apdovanojimai už didelį donacijų skaičių bei aktyvūs kvietimai aukoti. Šių veiksnių svarbumas skiriasi priklausomai nuo skirtingų socialinių ir demografinių veiksnių: lyties, įgyto išsimokslinimo, užimtumo, savivaldybės dydžio, amžiaus.

Raktažodžiai. kraujo donorystė; socialiniai veiksniai, demografiniai veiksniai, motyvuojantys veiksniai.